

GEMEENSCHAPPELIJK CONTROLEORGaan VAN EUROPOL

VIJFDE ACTIVITEITENVERSLAG VAN HET GEMEENSCHAPPELIJK CONTROLEORGaan VAN EUROPOL

2008 - 2012

NL

Gemeenschappelijk Controleorgaan van Europol

**Activiteitenverslag
Oktober 2008 - oktober 2012**

CONVERGERENDE WEGEN

INHOUD

I.	Voorwoord	4
II.	Over het Gemeenschappelijk Controleorgaan	5
III.	Gewijzigde rechtsgrondslag	5
IV.	Toezicht.....	5
	Hoe we onze controletaken uitvoeren	6
	Jaarlijkse algemene inspecties	8
	Ad-hocinspecties	8
	Voorafgaande controle van kennisgevingen op het gebied van personeelsgegevens	9
	Projecten.....	9
	Problemen van burgers oplossen.....	10
	Comité van beroep	10
	Adviezen	11
	Transparantie.....	13
	De gevolgen van de activiteiten van het GCO voor het toezicht op nationaal niveau.....	13
	Overige activiteiten	14
V.	Blik op de toekomst	14
VI.	Begroting.....	16
VII.	Ledenlijst.....	17
VIII.	Wetteksten.....	18
	Bijlage	19

I. Voorwoord

Met veel genoegen presenteren wij het vijfde activiteitenverslag van het Gemeenschappelijk Controleorgaan van Europol aan de Raad van de Europese Unie en het Europees Parlement.

De vier jaren die dit verslag bestrijkt, kunnen het best worden gesymboliseerd als convergerende wegen. Als de Europese rechtshandavingsinstantie moet Europol de EU ondersteunen bij het voorkomen en bestrijden van alle vormen van ernstige internationale criminaliteit en terrorisme en tegelijk fundamentele onderdelen van het recht op privacy en gegevensbescherming eerbiedigen. Het zal duidelijk zijn dat dit geen eenvoudige taak is. Europol en het Gemeenschappelijk Controleorgaan hebben zich ingespannen om een evenwichtige aanpak te ontwikkelen waarin recht wordt gedaan aan hun uiteenlopende belangen en verplichtingen. Uit de reacties van onze belanghebbenden maken wij op dat zij ons steunen in onze opvatting dat de uitvoering van de missie van Europol en de eerbiediging van de gegevensbescherming kunnen worden beschouwd als convergerende wegen waarop solide gegevensbescherming en rechtshandhaving in de praktijk nauw met elkaar verweven zijn.

Dit verslag biedt een overzicht van de belangrijkste activiteiten van het GCO. Voor een completere beschrijving verwijzen we u naar onze website.

Isabel Cruz
Voorzitter

Nataša Pirc Musar
Vicevoorzitter

II. Over het Gemeenschappelijk Controleorgaan

Europol heeft tot doel de lidstaten te helpen alle vormen van ernstige internationale criminaliteit en terrorisme te voorkomen en te bestrijden door criminele inlichtingen uit te wisselen en te analyseren. Bij het nastreven van dit doel verwerkt Europol een enorme hoeveelheid informatie over burgers.

Het Gemeenschappelijk Controleorgaan (GCO) is een onafhankelijk orgaan dat is opgericht¹ om het recht op gegevensbescherming van de burgers bij de opslag, verwerking en het gebruik van persoonsgegevens door Europol te handhaven.

Het GCO bestaat uit maximaal twee deskundigen op het gebied van gegevensbescherming, waar nodig bijgestaan door plaatsvervangers, die deel uitmaken van de onafhankelijke gegevensbeschermingsautoriteit van elke EU-lidstaat. De leden (en hun plaatsvervangers) bekleden hun functie gedurende vijf jaar, een termijn die verlengbaar is. Elke delegatie van een lidstaat heeft recht op één stem. Het GCO kiest een voorzitter uit de leden. Bij de uitoefening van hun bevoegdheden mogen de leden (en hun plaatsvervangers) van het GCO geen instructies van andere instanties ontvangen. Het GCO wordt ondersteund door zijn eigen onafhankelijke secretariaat, dat in Brussel is gevestigd.

Het GCO is verplicht regelmatig activiteitenverslagen aan de Raad van de Europese Unie en het Europees Parlement over te leggen.

III. Gewijzigde rechtsgrondslag

Europol is opgericht op grond van het Europol-besluit van de Raad van 6 april 2009. Deze nieuwe rechtsgrondslag vervangt per 1 januari 2010 de oorspronkelijke rechtsgrondslag - de Europol-overeenkomst van 26 juli 1995. Net als deze overeenkomst voorziet het Europol-besluit in een solide regeling voor gegevensbescherming. Dit verslag omvat een weergave van de activiteiten van het GCO volgens de bestaande en vroegere rechtsgrondslag.

Het Europol-besluit heeft onder meer tot gevolg dat de bevoegdheden van Europol zijn veranderd, dat er nieuwe systemen voor gegevensverwerking tot stand kunnen worden gebracht en dat het recht van burgers op kennisneming is versterkt en geharmoniseerd. Het GCO heeft geanticipeerd op de wijzigingen die de nieuwe rechtsgrondslag teweeg heeft gebracht, en zich daarop voorbereid. Interne procedures zijn waar nodig bijgesteld en de toezichthoudende werkzaamheden van het GCO zijn niet in het gedrang gekomen.

IV. Toezicht

In het Europol-besluit worden de taken van het GCO beschreven:

---

¹ Het GCO is opgericht op grond van Besluit van de Raad van 6 april 2009 tot oprichting van de Europese politiedienst (Europol), dat de Europol-overeenkomst per 1/1/2010 vervangt.

- toezien op de werkzaamheden van Europol, om te waarborgen dat de rechten van personen niet worden geschaad door de opslag, de verwerking en het gebruik van de gegevens waarover Europol beschikt;
- toezicht houden op de rechtmatigheid van de verstrekking van de van Europol afkomstige gegevens;
- een onderzoek instellen naar toepassings- of interpretatiekwesties in verband met de werkzaamheden van Europol op het gebied van het verwerken en gebruiken van persoonsgegevens en naar kwesties in verband met de door de nationale controleorganen van de lidstaten onafhankelijk uitgevoerde controles of in verband met de uitoefening van het recht op kennisneming, en geharmoniseerde voorstellen uitwerken voor gemeenschappelijke oplossingen voor bestaande problemen;
- een intern comité (Comité van beroep) instellen dat tot taak heeft beroepen van burgers te behandelen in verband met een verzoek om hun persoonsgegevens te controleren, daarvan kennis te nemen, deze te verbeteren of te verwijderen.

Op grond van het Europol-besluit moet Europol de beginselen van Verordening (EG) nr. 45/2001² toepassen, waarmee een specifieke regeling voor gegevensbescherming in verband met de verwerking van personeelsgegevens tot stand wordt gebracht. Europol heeft specifieke regels voor de bescherming van gegevens van het personeel geïmplementeerd via een besluit van de directeur van Europol op 16 februari 2010. Het GCO houdt toezicht op de naleving van deze regels.

Het Europol-besluit zorgt ervoor dat het GCO zijn taken naar behoren kan verrichten. Het bepaalt in het bijzonder dat Europol:

- de informatie waar het GCO om vraagt, verstrekt;
- het GCO toegang geeft tot alle documenten, papieren dossiers en gegevens in de gegevensbestanden;
- het GCO te allen tijde vrije toegang verleent tot al zijn lokalen; en
- uitvoering geeft aan de beslissingen van het GCO inzake door burgers ingestelde beroepen betreffende de verwerking van hun persoonsgegevens.

Daarnaast wordt in het Europol-besluit bepaald dat wanneer het GCO vaststelt dat bij het opslaan, verwerken of gebruiken van persoonsgegevens de bepalingen van dit besluit zijn geschonden, het de opmerkingen die het nodig acht, moet richten aan de directeur van Europol, en hem moet verzoeken om binnen een bepaalde termijn op deze opmerkingen te reageren. De directeur houdt de raad van bestuur op de hoogte van de gehele procedure. Als het GCO niet tevreden is met de reactie van de directeur, legt het de zaak voor aan de raad van bestuur van Europol.

Hoe we onze controletaken uitvoeren

Het is een uitdagende taak om organisaties te overtuigen van de noodzaak prioriteit te geven aan gegevensbescherming en daaraan voldoende aandacht te schenken. Regels worden vaak als een last beschouwd, die de dagelijkse werkzaamheden "in de weg zit". Dat kan in elke sector het geval zijn en in het bijzonder op het vlak van de rechtshandhaving.

---

² In artikel 39 van het Europol-besluit van de Raad staat dat Europol bij het verwerken van persoonsgegevens over zijn personeelsleden *de beginselen* van Verordening (EG) nr. 45/2001 toepast.

Gezien de nieuwe en lopende projecten en de hoeveelheid gegevens die door Europol verwerkt worden, is gegevensbescherming een doorlopende taak die veel aandacht vereist. Al zijn er altijd verbeterpunten, Europol toont dat de dienst zijn taak bewust en met inzicht uitvoert en met ons wil samenwerken om tot een goed resultaat te komen. Europol's kundige en proactieve gegevensbeschermingsafdeling speelt een grote rol bij het waarborgen van gegevensbescherming: deze afdeling houdt zich bezig met interne naleving en vormt de eerste lijn van toezicht; zij deelt het standpunt van het GCO dat adequate gegevensbescherming tot gegevens van betere kwaliteit leidt, wat op zijn beurt resulteert in een effectievere rechtshandhaving.

Ons doel is er enerzijds voor te zorgen dat de wijze waarop Europol gegevens verwerkt, strookt met de wet en anderzijds het recht op informatie van de burger te beschermen, zonder het belangrijke werk van Europol te belemmeren of te verhinderen. Hiertoe werken we, dikwijls vanaf de beginfase van nieuwe projecten en ontwikkelingen, met Europol samen om te proberen de gegevensbescherming te waarborgen voordat we met een dergelijk project van start gaan. We hebben hier te maken met ingebouwde privacy. Dat Europol bereid is op deze wijze met het GCO samen te werken, draagt ongetwijfeld bij aan het hoge niveau van gegevensbescherming in de organisatie.

Eens in de drie maanden houden we een plenaire vergadering in Brussel en wanneer dat beslist noodzakelijk is, beleggen we aanvullende plenaire bijeenkomsten. Ook hebben we enkele subgroepen in het leven geroepen die zich op specifieke vraagstukken richten. Deze groepen komen zo vaak als nodig is bijeen en nemen geregeld deel aan vergaderingen en workshops met Europol.

De belangrijkste manieren waarop wij onze controletaken verrichten

- Geregelde, actieve deelname aan vergaderingen of workshops met medewerkers van Europol die zich met operationele werkzaamheden en gegevensbescherming bezighouden
- Een bijdrage leveren aan en advies uitbrengen over de voorgestelde nieuwe initiatieven of wijzigingen in bestaande operationele activiteiten van Europol
- Advies uitbrengen over ontwerpovereenkomsten met EU-instanties en derde landen, waaronder adviezen over het gegevensbeschermingsniveau in derde landen
- Advies uitbrengen over ontwerp-toepassingsvoorschriften op basis van het Europol-besluit
- Beoordelen of analysebestanden moeten worden aangelegd, en of de driejarige evaluaties daarvan en specifieke projecten moeten worden uitgevoerd
- Jaarlijkse algemene inspecties
- Ad-hocinspecties in verband met een specifiek vraagstuk dat aandacht vereist - bijvoorbeeld de rol van Europol in de TFTP-overeenkomst³
- Voorafgaande controle van "riskantere" activiteiten op het gebied van de verwerking van personeelsgegevens

---

3 Overeenkomst tussen de Europese Unie en de Verenigde Staten van Amerika inzake de verwerking en doorgifte van gegevens betreffende het financiële berichtenverkeer van de Europese Unie naar de Verenigde Staten ten behoeve van het traceren van terrorismefinanciering

Jaarlijkse algemene inspecties

Jaarlijks verrichten we een algemene inspectie bij Europol in Den Haag. Tot op heden hebben we dertien van zulke inspecties uitgevoerd. Elk inspectieteam bestaat uit leden van het GCO, het secretariaat en deskundigen van de nationale gegevensbeschermingsautoriteiten. De teams worden elk jaar samengesteld op basis van hun specifieke juridische en technische vaardigheden en kennis die nodig zijn om de inspectie te verrichten (dit hangt af van het toepassingsgebied van de inspectie, dat jaarlijks wordt vastgesteld).

Tijdens de verslagperiode hebben we drie jaarlijkse algemene inspecties uitgevoerd. Deze inspecties hadden betrekking op uiteenlopende verwerkingsactiviteiten van Europol, waaronder vijftien analysebestanden, het Europol-informatiesysteem, het Europol-analysesysteem, SIENA⁴, Europols toegang tot het Schengen-informatiesysteem en Europols activiteiten op het gebied van de verwerking van personeelsgegevens. Ook controleerden we in hoeverre Europol aanbevelingen die tijdens eerdere inspecties waren gedaan, had opgevolgd. Na elke inspectie wordt een verslag opgesteld en aan Europol voorgelegd voor commentaar. Het definitieve verslag wordt door het GCO goedgekeurd en aan de directeur en raad van bestuur van Europol overgelegd.

Gezien de inhoud publiceren we de jaarlijkse inspectieverslagen niet. We kunnen echter wel meedelen dat uit de inspecties blijkt dat de wijze waarop Europol gegevens beschermt, in het algemeen strookt met het wettelijke kader. Naast de controles ter plaatse verrichten we ook specifieke gegevenscontroles in samenwerking met nationale toezichthoudende autoriteiten, wat ertoe kan leiden dat bepaalde gegevens worden verbeterd of verwijderd.

Deelname aan deze inspecties is niet alleen een fundamenteel onderdeel van het toezicht en een belangrijke mogelijkheid voor het GCO om zijn gespecialiseerde praktijkkennis van Europols processen op locatie te vergroten, maar komt ook de gegevensbescherming op nationaal niveau ten goede: inspecteurs kunnen de kennis en vaardigheden die zij tijdens inspecties en controles opdoen of uitbreiden, in hun eigen lidstaat toepassen.

Ad-hocinspecties

We voeren ook ad-hocinspecties uit als zich iets voordoet dat volgens het GCO dringend aandacht behoeft. Dit gebeurde de laatste drie jaar tweemaal. In november 2010 hebben we de wijze waarop Europol de TFTP-overeenkomst uitvoert, geïnspecteerd en in november 2011 hebben we een vervolgininspectie verricht. Vanwege de grote publieke belangstelling voor - en het gebrek aan openbaar toegankelijke informatie over - deze kwestie, hebben wij besloten een openbare versie van het eerste inspectieverslag te ontwikkelen en te publiceren, met daarbij een toelichting. We hebben deze aanpak met de tweede inspectie voortgezet en hebben een publieke verklaring uitgegeven. Via deze documenten, die enkele van de algemene bevindingen en conclusies van het GCO bevatten, kunnen geïnteresseerde burgers in algemene termen kennisnemen van de manier waarop de TFTP-overeenkomst wordt toegepast. Verder spelen zij een belangrijke rol in het informeren van organen als het Europees Parlement en nationale parlementen.

Een derde inspectie van de wijze waarop Europol de TFTP-overeenkomst uitvoert, zal tegen het eind van 2012 plaatsvinden. Hierbij zal onder meer worden bekeken in hoeverre Europol de aanbevelingen heeft opgevolgd die in het verslag van de eerste twee inspecties worden gedaan.

---

4 Secure Information Exchange Network Application (beveiligde netwerktoepassing voor informatie-uitwisseling)

Voorafgaande controle van kennisgevingen op het gebied van personeelsgegevens

Zoals hierboven aangegeven, is het de taak van het GCO toe te zien op de naleving door Europol van het besluit van de directeur tot uitvoering van de beginselen van Verordening (EG) nr. 45/2001. Op dit terrein profiteert Europol van de collectieve deskundigheid van het GCO wat betreft het toezicht op de verwerking van personeelsgegevens op nationaal niveau in elke lidstaat. Gezien het verband met de taak van de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming zoeken we bij het controleren van personeelsgegevens nauwe samenwerking met de EDPS.

Voorafgaande controle vormt een belangrijk onderdeel van het toezicht op personeelsgegevens. Hierbij controleren we plannen voor toekomstige verwerking van personeelsgegevens (of voor de bestaande verwerkingsactiviteiten indien deze reeds bestonden voordat de verplichting tot voorafgaande controle werd ingevoerd), waarvan wordt aangenomen dat die voor het personeel specifieke gegevensbeschermingsrisico's met zich mee brengt. Praktisch gezien behelst dit een "bureau-inspectie" van ingevulde formulieren voor de kennisgeving van verwerkingsactiviteiten en eventuele bijbehorende documentatie (zoals privacyverklaringen, ontwerpbesluiten van de directeur, modellen en formulieren). Voor elke voorafgaande controle geven we Europol ons formele advies, inclusief de aanbevelingen die nodig zijn om de naleving van de regels voor gegevensbescherming te verbeteren; vervolgens heeft Europol twee maanden de tijd om op dat advies te reageren en de desbetreffende aanbevelingen op te volgen.

Verder geven we informele begeleiding met betrekking tot de ontwerpplannen voor bepaalde verwerkingsactiviteiten die niet binnen de "categorie voorafgaande controle" vallen. Het GCO is zeer verheugd over de proactieve aanpak van Europol in dit opzicht, waaruit blijkt dat ze het op dit terrein graag "goed willen doen". Behalve de "bureau"-inspecties voerden we in maart 2011 en maart 2012 inspecties op locatie uit van de activiteiten van Europol op het gebied van personeelsgegevens.

Projecten

Om de rechtshandhavingsautoriteiten in de lidstaten zo goed mogelijk te ondersteunen, wil Europol fungeren als het belangrijkste centrum voor de ondersteuning van rechtshandhavingsoperaties, als knooppunt voor informatie over misdaad en als centrum voor deskundigheid op het vlak van rechtshandhaving.

Gedurende deze verslagperiode bracht Europol enkele veranderingen aan in zijn organisatiestructuur en plande de dienst enkele wijzigingen op zijn procedures, om de analytische ondersteuning van de lidstaten te verbeteren. Europol raadpleegde het GCO over de gevolgen die deze wijzigingen op de gegevensbescherming kunnen hebben. Het is beslist een belangrijk onderdeel van ons werk te beoordelen in hoeverre Europol in staat is tijdens en na zulke wijzigingen het wettelijke kader voor gegevensbescherming te eerbiedigen en advies te geven over hoe de bescherming van gegevens het best kan worden gewaarborgd. Met name de beoogde invoering van een **nieuw misdaadanalysestelsel** en de ontwikkeling en invoering van het **SIENA**-berichtsysteem dat Europol aan de rechtshandhavingsautoriteiten van de lidstaten en andere partners koppelt, werden veelvuldig door het GCO beoordeeld en met Europol besproken. Wij verwachten dat wij ook in de toekomst bij deze ontwikkelingen betrokken zullen blijven.

Europol heeft toegang tot het **Schengen-informatiesysteem** en het **douane-informatiesysteem**; in de toekomst krijgt het toegang tot het **visuminformatiesysteem**. Wij controleren hoe Europol de voorwaarden voor die toegang implementeert en in het bijzonder de technische uitvoering ervan. Dit doen we in nauwe samenwerking met de instanties die toezicht houden op deze systemen.

In de nabije toekomst wordt het **Europees Cybercrimecentrum (EC3)** opgezet binnen de bestaande Europol-structuur. De werkzaamheden daarvoor zijn reeds begonnen en EC3 moet in januari 2013 operationeel zijn. Het centrum wordt het focal point in de strijd van de EU tegen computercriminaliteit en helpt de lidstaten en de EU-instellingen de operationele en analytische capaciteit op te bouwen voor onderzoeken en samenwerking met internationale partners. Naast de analytische en operationele ondersteuning die Europol reeds biedt, zal EC3 dienen als het centrale Europese informatieknooppunt met betrekking tot computercriminaliteit. Voor de bestrijding van computercriminaliteit is hechte coördinatie tussen de rechtshandhavingsautoriteiten en de relevante publieke en private belanghebbenden vereist. Europol dient nauw samen te werken met EU- en niet-EU-landen en -organisaties, het maatschappelijk middenveld, instanties voor internetbeheer en internetaanbieders, bedrijven die bij internetbeveiliging betrokken zijn en de financiële sector, nationale computercalamiteitenteams (CERT's) en de CERT-EU voor EU-instellingen. Het GCO heeft van het begin af aan met Europol gesproken over EC3 en zal de ontwikkelingen blijven volgen en daarover adviseren.

Problemen van burgers oplossen

In het Europol-besluit worden enkele belangrijke rechten voor burgers genoemd. Wat betreft het recht op kennisneming wordt in het Europol-besluit bepaald dat iedereen het recht heeft te vernemen of hem betreffende persoonsgegevens door Europol worden verwerkt en deze gegevens te laten controleren en/of in begrijpelijke vorm te ontvangen. Het Europol-besluit verschaft tevens het recht te verzoeken om verbetering en verwijdering van persoonsgegevens.

Burgers mogen het GCO tevens verzoeken te garanderen dat Europol hun persoonsgegevens (in voorkomend geval) op rechtmatige en correcte wijze heeft verzameld, opgeslagen, verwerkt en gebruikt. Het GCO moet de betrokken persoon meedelen dat het de noodzakelijke controles heeft verricht, zonder informatie te verstrekken waaruit blijkt of zijn persoonsgegevens door Europol zijn verwerkt.

In de verslagperiode vroegen dertien burgers het GCO om bovengenoemde controle te verrichten. In de meeste gevallen ging het om Finse staatsburgers, wat verklaard kan worden door het feit dat de aanvraagformulieren voor dergelijke controles ruimschoots voorhanden zijn op Finse politiestations. Volgens de rapportages van Europol neemt het aantal verzoeken om kennisneming voortdurend toe (120 in 2007 en 206 in 2010).

Op basis van het aantal verzoeken dat wij ontvangen en gezien de enorme hoeveelheden gegevens die door Europol worden verwerkt, zullen we blijven proberen de burgers meer bewust te maken van hun rechten.

Comité van beroep

Als burgers hun rechten uitoefenen en ontevreden zijn over de reactie (of het ontbreken daarvan) of het besluit van Europol, kunnen zij beroep instellen bij het Comité van beroep van het GCO.

Dit comité bestaat uit één gekwalificeerd lid van elke GCO-delegatie. Ieder lid kan een plaatsvervanger hebben. Zij worden benoemd door het GCO, op voordracht van de betrokken delegatie, voor een hernieuwbare periode van vijf jaar. Om in de beroepszaken onderzoek te doen en tot een uitspraak te komen, moeten de leden en plaatsvervangers over de vereiste kwalificaties beschikken: juridische kennis, ervaring met het oplossen van conflicten en uiteraard ook met gegevensbescherming. Het comité vergadert elke drie maanden in Brussel. In het Europol-besluit wordt bepaald dat Europol de beslissingen in beroep van het comité moet uitvoeren. De beslissingen zijn voor alle partijen definitief en worden op onze website gepubliceerd.

In de verslagperiode heeft het comité vijf beroepen in behandeling genomen. In een van de vijf beslissingen⁵ die het comité heeft genomen werd geconcludeerd dat het besluit van Europol in overeenstemming was met de rechtsgrondslag; en in drie beslissingen werd geconcludeerd dat het besluit van Europol niet in overeenstemming met de rechtsgrondslag was. In deze drie gevallen heeft Europol zijn besluit herzien in lijn met de beslissing van het comité. In één geval heeft Europol zijn besluit tijdens de beroepsprocedure heroverwogen; daarom werd de beroepsprocedure stopgezet.

Bij beslissingen in beroep die op grond van de Europol-overeenkomst werden afgehandeld, moest met de wetten van de lidstaten rekening worden gehouden. Het Europol-besluit introduceert echter een meer vereenvoudigde wettelijke regeling voor de rechten van burgers: de nationale wetgeving vormt niet langer de grondslag voor de beoordeling van verzoeken van individuele burgers. De twee beroepen die nog in behandeling zijn, werden op grond van het Europol-besluit ingesteld.

Adviezen

Over ontwerp-toepassingsvoorschriften en ontwerpbesluiten van de raad van bestuur

Op grond van artikel 26, lid 2, van het Europol-besluit neemt de raad van bestuur regels voor de inhoud en de procedure voor het afsluiten van memoranda van overeenstemming als bedoeld in artikel 25, lid 3, onder c), onder ii), aan. Het betreft memoranda van overeenstemming met private partijen die zijn opgericht krachtens het recht van een derde land waarmee Europol geen samenwerkingsovereenkomst heeft. Volgens artikel 26, lid 2, van het Europol-besluit kunnen zulke regels slechts worden aangenomen na daartoe eerst het advies van het GCO te hebben ingewonnen. Het GCO bracht in de verslagperiode advies uit over de volgende ontwerpregels en -besluiten van de raad van bestuur:

- advies inzake de ontwerpregels van de raad van bestuur van Europol voor ontvangst van gegevens van private partijen;
- advies inzake de ontwerpregels van de raad van bestuur van Europol voor de verwerking van informatie uit voor het publiek beschikbare bronnen of afkomstig van privépersonen of private partijen;
- advies inzake het ontwerpbesluit van de raad van bestuur van Europol betreffende de controlemechanismen voor opvragingen uit geautomatiseerde gegevensbestanden van Europol waarin persoonsgegevens worden verwerkt;
- advies over Europol's beleid voor de controle op opvragingen;
- advies betreffende het ontwerpbesluit van de raad van bestuur van Europol over de voorwaarden voor de verwerking van gegevens op basis van artikel 10, lid 4, van het Europol-besluit;

---

⁵ Alle beslissingen zijn te vinden op <http://europoljsb.consilium.europa.eu>

- advies betreffende het ontwerpbesluit van de raad van bestuur van Europol houdende vaststelling van de voorschriften voor akkoorden inzake de deelname van deskundigen van EU-instellingen en derde partijen aan de werkzaamheden van een analysegroep;
- advies inzake het ontwerpbesluit van de raad van bestuur van Europol betreffende de inrichting van en toegang tot de indexfunctie;
- advies inzake de uitvoeringsregels voor de betrekkingen van Europol met partners, inclusief de uitwisseling van persoonsgegevens en gerubriceerde informatie;
- advies betreffende de ontwerpregels voor het gebruik van analysebestanden van Europol.

Over ontwerpovereenkomsten inzake betrekkingen met instellingen, organen, bureaus en agentschappen van de EU of de Gemeenschap en inzake het niveau van gegevensbescherming in derde landen

Als dit voor de vervulling van zijn taken van belang is, kan Europol samenwerkingsverbanden aangaan en onderhouden met de instellingen, organen, bureaus en agentschappen die zijn opgericht bij of op grond van het Verdrag betreffende de Europese Unie en de Verdragen tot oprichting van de Europese Gemeenschappen.⁶

Europol sluit overeenkomsten of maakt werkafspraken met deze entiteiten, die betrekking kunnen hebben op de uitwisseling van operationele, strategische of technische informatie, waaronder persoonsgegevens en gerubriceerde informatie. Europol sluit een dergelijke overeenkomst of maakt dergelijke werkafspraken pas na goedkeuring door de raad van bestuur, die daartoe, voor zover het de uitwisseling van persoonsgegevens betreft, eerst het advies van het GCO heeft gewonnen.

Daarnaast sluit Europol overeenkomsten met bepaalde derde landen en organisaties⁷, die betrekking kunnen hebben op de uitwisseling van operationele, strategische of technische informatie, waaronder persoonsgegevens en gerubriceerde informatie. Europol sluit deze overeenkomsten pas na goedkeuring door de Raad van de Europese Unie, die daartoe eerst zijn raad van bestuur geraadpleegd zal hebben en, voor zover het de uitwisseling van persoonsgegevens betreft, via de raad van bestuur het advies van het GCO zal hebben gewonnen.

Tijdens de verslagperiode bracht het GCO de volgende adviezen uit om ervoor te zorgen dat aan eventuele tekortkomingen in de regelingen voor gegevensbescherming in de betrokken derde landen of organisaties wordt tegemoetgekomen door passende waarborgen in de overeenkomsten die Europol sluit:

- advies inzake het gegevensbeschermingsniveau in de Russische Federatie;
- advies inzake het gegevensbeschermingsniveau in de voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië;
- advies inzake het gegevensbeschermingsniveau in Colombia;
- tweede advies inzake het gegevensbeschermingsniveau in de Russische Federatie;
- advies inzake het gegevensbeschermingsniveau in Liechtenstein;
- advies inzake het gegevensbeschermingsniveau in Albanië;
- advies inzake de ontwerpovereenkomst tussen de regering van Z.D. de Soevereine Vorst van Monaco en de Europese politiedienst;
- advies inzake de ontwerpovereenkomst tussen Europol en Colombia;
- advies inzake de ontwerpovereenkomst tussen Europol en de voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië;
- advies inzake de ontwerpovereenkomst tussen Israël en Europol;
- advies inzake de herziene ontwerpovereenkomst tussen Europol en Eurojust.

⁶ Artikel 22 van het Europol-besluit.

⁷ Artikel 23 van het Europol-besluit.

Adviezen over kennisgevingen op het gebied van personeelsgegevens (voorafgaande controle)

Op grond van de artikelen 28 en 30 van het besluit van de directeur tot uitvoering van de beginselen van Verordening (EG) nr. 45/2001 brengt het GCO formele en informele adviezen uit. De tot dusver uitgebrachte formele adviezen hadden betrekking op:

- werving en selectie;
- ontwikkeling en beoordeling van personeel;
- registratie van inkomende oproepen op het algemene telefoonnummer van Europol;
- flexibele werktijden;
- toegangscontrole (controle op de toegang tot het hoofdkantoor van Europol);
- beoordeling van zaken van personeelsleden die in aanmerking komen voor contracten voor onbepaalde duur bij Europol;
- ontwikkeling en beoordeling van personeel op grond van EU-voorschriften;
- veiligheidsmachtigingen.

Transparantie

Transparantie is van fundamenteel belang voor ons werk. We overleggen onze activiteitenverslagen niet alleen aan de Raad van de Europese Unie en het Europees Parlement, maar publiceren waar mogelijk onze documenten ook op onze website⁸ om het publiek van onze werkzaamheden op de hoogte te stellen. In ons reglement van orde⁹ staan voorschriften vermeld voor de toegang van het publiek tot onze documenten.

Verder hebben we een communicatiestrategie aangenomen waarin regels worden gesteld voor de wijze waarop wij met onze belanghebbenden, inclusief het publiek en de media, communiceren en die tot doel heeft daarin verbetering te brengen.

De gevolgen van de activiteiten van het GCO voor het toezicht op nationaal niveau

Het werk van het GCO, net als dat van de andere gemeenschappelijke controleautoriteiten op het gebied van gegevensbescherming, heeft gunstige gevolgen voor de gegevensbescherming op nationaal niveau. Dat het GCO bestaat uit deskundigen van de gegevensbeschermingsautoriteit van elke EU-lidstaat, biedt wederzijds voordeel: via de gezamenlijke kennis en ervaring van de toezichthouders van alle lidstaten creëert het GCO een geharmoniseerde aanpak van rechtshandavingsvraagstukken. Zo leidt de ervaring die tijdens inspecties ter plaatse wordt opgedaan, tot verdere harmonisatie van de wijze waarop in nationaal verband gegevens worden beoordeeld voordat zij in de dossiers van Europol terechtkomen. Gezamenlijke beslissingen van het GCO worden op nationaal niveau uitgevoerd. Dit is een belangrijk voordeel van gezamenlijk toezicht.

Op grond van de ervaringen met de jaarlijkse inspecties is het GCO in 2012 een onderzoek gestart naar de voorwaarden op nationaal niveau om ervoor te zorgen dat bij het invoeren van gegevens in de systemen van Europol of bij het verzenden van gegevens naar Europol het Europol-besluit wordt nageleefd. Dit onderzoek is momenteel gaande.

---

⁸ <http://europoljsb.consilium.europa.eu>

⁹ PB C 45 van 23.2.2010, blz. 2.

Overige activiteiten

Het GCO had zitting in de Groep politie en justitie (GPJ), een adviesgroep van de Europese gegevensbeschermingsautoriteiten, tot het mandaat van deze groep in 2012 tijdens de Europese conferentie van functionarissen voor gegevensbescherming en privacy (voorjaarsconferentie) werd beëindigd. In 2010 bracht de GPJ - samen met de Groep artikel 29 - twee adviezen uit over de TFTP-overeenkomst.

In 2009 was het GCO betrokken bij een gezamenlijke bijdrage van de GPJ en de Groep artikel 29 aan de raadpleging van de Europese Commissie over het wettelijke kader voor het fundamentele recht op bescherming van persoonsgegevens.

Tijdens de verslagperiode leverden we tevens een bijdrage aan het samenwerkingsproject met Israël over gegevensbescherming en rechtshandhaving, aan vergaderingen van deskundigen met de Commissie over diverse gegevensbeschermingsvraagstukken en aan de internationale conferentie over gegevensbescherming die in samenwerking met de Europese Commissie werd georganiseerd door het Hongaarse ministerie van Openbaar Bestuur en Justitie.

Het GCO is een geaccrediteerd lid van de Voorjaarsconferentie en de internationale conferentie van functionarissen voor gegevensbescherming en privacy. Wij nemen actief deel aan deze jaarlijks evenementen, die een uitstekende gelegenheid bieden om informatie te verschaffen en invloed uit te oefenen en kennis en ervaring uit te wisselen met de bredere kring van gegevensbeschermingsinstanties op zowel Europees als internationaal niveau.

V.   Blik op de toekomst

De gevolgen van het Verdrag van Lissabon

In het Verdrag van Lissabon wordt de vroegere driepijlerstructuur van de EU afgeschaft en worden justitie en binnenlandse zaken gerangschikt onder de paraplu van "vrijheid, veiligheid en recht". Nu dit Verdrag in werking is getreden, zal er op alle gebieden van EU-activiteit één gegevensbeschermingskader worden ontwikkeld, inclusief de voormalige "derde pijler" - de politieke en justitiële samenwerking.

Op het gebied van politieke en justitiële samenwerking bestaan er specifieke regels voor gegevensbescherming. Deze worden in de relevante wettelijke kaders vermeld, zoals het Europol-besluit, het Eurojust-besluit, het Douanebesluit en de Schengen-overeenkomst. Bij deze regels wordt rekening gehouden met het specifieke, vaak zeer gevoelige karakter van de verwerkte gegevens en de mogelijk grote risico's voor burgers; ze garanderen ook een zorgvuldig toezicht op de betrokken systemen en organisaties.

Op 25 januari 2012 presenteerde de Europese Commissie haar voorstel voor het toekomstige wetgevingskader van de EU op het gebied van gegevensbescherming, dat bestaat uit een algemene verordening betreffende gegevensbescherming en een richtlijn inzake gegevensbescherming op het terrein van rechtshandhaving. De voorstellen zijn in lijn met de mededeling van de Commissie 'Een integrale aanpak van de bescherming van persoonsgegevens in de Europese Unie' van 4 november 2010, waarin staat: "De Commissie wijst erop dat een integrale gegevensbeschermingsregeling niet uitsluit dat er binnen dat algemene kader specifieke voorschriften gelden voor gegevensbescherming in de sector politie en justitie, die rekening houden met de specifieke aard van die werkerreinen." In de conclusies van de Raad van de Europese Unie over de mededeling van de Commissie wordt benadrukt dat er "conform het Handvest van de grondrechten specifieke regels inzake gegevensbescherming voor de sectoren politie en justitie en justitiële samenwerking in strafzaken moeten worden vastgesteld."

De voorstellen voor het toekomstige wettelijk kader zijn niet van toepassing op de rechtshandavingsactiviteiten van Europol. De Commissie is bezig een nieuwe rechtsgrondslag voor Europol op te stellen; dat voorstel wordt eind 2012 verwacht.

Het GCO heeft deelgenomen aan de discussie over de toekomst van het toezicht op het gebied van politie en justitiële samenwerking en zal dat blijven doen. Het afgelopen jaar hebben we samen met de gemeenschappelijke controleautoriteiten van het Schengen- en douane-informatiesysteem en het gemeenschappelijk controleorgaan van Eurojust diverse plenaire bijeenkomsten belegd om dit specifieke vraagstuk te bespreken.

De voorzitter en het secretariaat van het GCO maken ook deel uit van een werkgroep van deskundigen die tijdens de Europese conferentie van functionarissen voor gegevensbescherming en privacy van 2011 werd ingesteld. Deze werkgroep houdt zich bezig met de toekomst van het toezicht op het gebied van vrijheid, veiligheid en recht en vooral met de vraag op welke wijze dat toezicht doeltreffend kan worden uitgeoefend. De groep kwam in juni 2011 voor het eerst bijeen en vergadert eens in de drie maanden.

Een mogelijk EU-systeem voor het traceren van terrorismefinanciering

We blijven niet alleen de ontwikkelingen die uit het Verdrag van Lissabon voortvloeien, in de gaten houden, maar zullen ook andere relevante ontwikkelingen, waaronder een mogelijk EU-systeem voor het traceren van terrorismefinanciering, op de voet volgen. Op verzoek van de Raad publiceerde de Commissie onlangs de details van mogelijke opties voor een dergelijk systeem en gezien de zorgen die er bestaan over de gegevensbeschermingsaspecten van het TFTP, zal naar alle waarschijnlijkheid een langdurige discussie over deze kwestie volgen. Op 21 januari 2011 nam het GCO deel aan een vergadering van deskundigen van de Commissie over het TFTP en het GCO zal zijn bijdrage aan deze discussie blijven leveren.

Onze dagelijkse werkzaamheden

Wij zullen een proactieve rol blijven spelen in de discussies over het toekomstige EU-kader voor gegevensbescherming en andere relevante ontwikkelingen blijven volgen en proberen te beïnvloeden. Maar vooralsnog blijven onze dagelijkse verantwoordelijkheden ongewijzigd. Wij moeten de rechten van burgers blijven waarborgen, zodat hun persoonsgegevens adequaat beschermd worden wanneer Europol deze opslaat, verwerkt en gebruikt. Daar zullen wij vooral onze energie op richten. Gegevensbescherming moet niet alleen op papier bestaan; ze dient te worden ingebed in de dagelijkse werkzaamheden van Europol.

VI. Begroting

Het GCO beschikt over een eigen begroting, die deel uitmaakt van de Europol-begroting. Volgens het Europol-besluit (en de Europol-overeenkomst) moet in het reglement van orde van het GCO worden bepaald dat het secretariaat voorstellen opstelt voor de jaarlijkse begroting van het GCO. Deze wordt aan de raad van bestuur van Europol voorgelegd voorafgaand aan de raadpleging door de raad van bestuur van het GCO over het gedeelte van de begroting van Europol dat op het GCO betrekking heeft. Het advies van het GCO wordt bij de ontwerpbegroting gevoegd. Het GCO neemt een besluit over de besteding van zijn begroting. De begroting wordt beheerd door het secretariaat.

De concrete bedragen die in de periode 2008–2012 aan het GCO zijn toegewezen, zijn:

Jaar	Bedrag
2008	€600.000
2009	€610.000
2010	€564.000
2011	€565.000
2012	€565.000

Van de toegewezen begroting wordt ongeveer 80% besteed aan vergaderkosten (reis- en tolkkosten) en aan de vertaling van documenten voor publicatie op onze website. Onze begroting helpt ons onze taken doeltreffend en volledig onafhankelijk uit te voeren.

VII. Ledenlijst

Voorzitter: Mevr. Natasa PIRC MUSAR
Vicevoorzitter: Mevr. Vanna PALUMBO

OOSTENRIJK

Dhr. Gregor KÖNIG
Mevr. Eva SOUHRADA-KIRCHMAYER
Dhr. Marcus HILD

BULGARIJE

Mevr. Marija MATEVA
Dhr. Veselin TSELKOV

TSJECHIË

Mevr. Miroslava MATOUŠOVÁ

ESTLAND

Dhr. Andres OJAVER

FRANKRIJK

Mevr. Dominique CASTERA
Mevr. Dalila RAHMOUNI
Dhr. Emile GABRIE

GRIEKENLAND

Mevr. Eleni MARAGOU
Dhr. Ioannis LYKOTRAFITIS
Mevr. Efrosini SIOUGLE

IERLAND

Mevr. Eunice DELANEY
Mevr. Anne SHERIDAN

LETLAND

Mevr. Signe PLŪMINA
Mevr. Aiga BALODE

LUXEMBURG

Dhr. Thierry LALLEMANG
Dhr. Pierre WEIMERSKIRCH
Dhr. Georges WIVENES

NEDERLAND

Dhr. Jacob KOHNSTAMM
Dhr. Wilbert TOMESSEN
Dhr. Paul BREITBARTH
Mevr. Evelien VAN BEEK

PORTUGAL

Mevr. Isabel CERQUEIRA DA CRUZ (Chair until 18.03.2013)
Mevr. Clara VIEIRA CARDOSO GUERRA
Dhr. Vasco Rodrigo DUARTE DE ALMEIDA

SLOWAKIJE

Dhr. Stanislav ĎURINA
Mevr. Zuzana VALKOVÁ

SPANJE

Dhr. Rafael GARCÍA GOZALO
Dhr. Manuel GARCÍA SÁNCHEZ

VERENIGD KONINKRIJK

Dhr. Ian WILLIAMS
Mevr. Hannah McCausland

BELGIË

Dhr. Willem DEBEUCKELAERÉ
Dhr. Bart DE SCHUTTER
Dhr. Koen GORISSEN
Dhr. Frédéric CLAEYS

CYPRUS

Dhr. Yiannos DANIELIDES
Mevr. Ioanna ANASTASIADOU
Dhr. Constantinos GEORGIADIS

DENEMARKEN

Mevr. Janni CHRISTOFFERSEN
Dhr. André DYBDAL PAPE

FINLAND

Dhr. Reijo AARNIO
Dhr. Heikki HUHTINIEMI
Mevr. Elisa KUMPULA

DUITSLAND

Mevr. Gabriele LÖWNAU
Mevr. Angelika SCHRIEVER-STEINBERG
Dhr. Bernd KREMER
Dhr. Michael RONELLENFITSCH

HONGARIJE

Dhr. Péter KIMPIÁN
Mevr. Julia SZIKLAY

ITALIË

Mevr. Vanna PALUMBO
Dhr. Giuseppe BUSIA
Dhr. Antonio CASELLI
Mevr. Manuela SIANO

LITOUWEN

Mevr. Rita VAITKEVIČIENĖ
Mevr. Barbara JURGELEVIČIENĖ

MALTA

Dhr. Joseph EBEJER
Dhr. David CAUCHI

POLEN

Dhr. Wojciech WIEWIÓROWSKI
Dhr. Piotr DROBEK

ROEMENIË

Mevr. Georgeta BASARABESCU
Dhr. George GRIGORE
Dhr. Constantin SIMION

SLOVENIË

Mevr. Natasa PIRC MUSAR (Chair since 18.03.2013)
Mevr. Eva KALAN

ZWEDEN

Dhr. Nicklas HJERTONSSON
Mevr. Elisabeth WALLIN
Cecilia BERGMAN
Jonas AGNVALL

VIII. Wetteksten

Besluit van de Raad van 17 oktober 2000 tot oprichting van een secretariaat voor de gemeenschappelijke controleorganen voor gegevensbescherming ingesteld bij de Overeenkomst tot oprichting van een Europese politiedienst (Europol-overeenkomst), de Overeenkomst inzake het gebruik van informatica op douanegebied en de Overeenkomst ter uitvoering van het te Schengen gesloten akkoord betreffende de geleidelijke afschaffing van de controles aan de gemeenschappelijke grenzen (Schengen-overeenkomst) (2000/641/JBZ).

Besluit nr. 29/2009 van het Gemeenschappelijk Controleorgaan van Europol van 22 juni 2009 houdende vaststelling van zijn reglement van orde (2010/C 45/02).

Besluit van de Raad van 6 april 2009 tot oprichting van de Europese Politiedienst (Europol) (2009/371/JBZ).

Bijlage

"...opmerkingen van de Raad van Bestuur over verschillende paragrafen van hoofdstuk IV (Toezicht):

- Voorafgaande controle van kennisgevingen op het gebied van personeelsgegevens: in het verslag moet de aanpak van zowel het GCO als de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming betreffende het toezicht op relevante gegevens worden beschreven.
- Comité van beroep: in het verslag moet worden aangegeven met welke meerderheid het Comité van beroep uitspraak dient te doen in beroepen tegen besluiten van Europol. Verder zou kunnen worden overwogen of het passend is mogelijke afwijkende standpunten te vermelden, en of het nodig is om een beroep op de rechter mogelijk te maken.
- Algemene jaarlijkse inspecties en ad-hocinspecties: de uitspraken "Gezien de inhoud publiceren we de jaarlijkse inspectieverslagen niet" en "Vanwege de grote publieke belangstelling voor - en het gebrek aan openbaar toegankelijke informatie over - deze kwestie [TFTP], hebben wij besloten een openbare versie van het eerste inspectieverslag te ontwikkelen en te publiceren" lijken met elkaar in strijd.
- Oplossen van problemen van burgers: in het verslag moeten de activiteiten worden beschreven waarmee het GCO de burgers meer bewust wil maken van hun rechten als het gaat om de bescherming van gegevens door Europol."